

Sicut et sacerdos legalis immundus erat
usque ad vespas per immolationem vitule ruse.
per omnia vestimenta sua lavabat. Indignum
quod existeret. ut manus que corpus corruptibile
tractavit. corruptibile contingat
vel ad res communes transgredas accedant do-
nec studiosè lauent. Et propter hoc et quodam mis-
sa finita exitis sacris vestibus iterum manus
lavant. Perfusionis autem aqua dicitur in locum mun-
dum honeste diffundi. ut altitudo sacramen-
ti reverentè honoret. Trina ei sacerdotis
ablutio. que fit in principio. in medio. et in fine
delictum mutationis cogitationis locutionis. et
actionis. vel purgationis peccati originalis ve-
nialis. et criminalis. siue quod agit per ignorantiam
et negligentiam et idustiam. ad quod mutationes
offert sacrificium salutare. Nec tamen ablutio
refertur per ad ablutionem baptismi cuius for-
ma Christus per resurrectionem instituit. Eunt
docere omnes gentes baptizantes eos in
noie patris et filii et spiritus sancti. qui crediderit et
baptizatus fuerit salvus erit. Pane sacer-
dos digitos perfudit et perfusionem sumit in
dextro cornu altaris vel saltem revolutus
ad illud. Primo propter rationem tactam sub ti. de
manuum ablutione. Secundo quia ipse cornu iu-
daicum ipsum ex quo natus humanam Christum assump-
sit significat. Sicut autem ab illa natus accepit
licet et ab eis illi natus purgationem ab omnibus
defectibus quos assumpsit habuit. quia ab eis om-
nis fuit. ad quam mortem persecuta est resurre-
ctio. in qua omnes defectus dimisit. et eis opposi-
tas virtutes accepit. Ad hoc igitur repentinum
dum in dextro cornu altaris vel saltem re-
voluitur ad illud. perfudit et perfusionem sumit.
Tercio quod ut ait quodam hec purificatio desi-
gnat ablutionem manuum quam pilatus fecit a-
postolice sanguinis iusti super iudeos per dext-
rum cornu altaris significatos. Ad hoc quodam
hausta purificatione inclinatur calicem ad omnes
dendum sepulcrum esse vacuum. quia sur-

rexit et inde prodijt Christus.

De postcomunione

Antiphona que
postcomio a pluribus nuncupatur. id est sic
appellata est quia per communionem seu in si-
gnum quod communicatio expleta est pervenit. In pri-
mitiva namque ecclesia omnes fideles quilibet die
corpi et sanguini Christi communicabant. purdictum
est sub ti. de communicatione sacerdotis. et statim
per communionem cantus ille fiebat ut ipsi ostendit
gratias et laudes agere de Christi corpore et sangui-
ne susceptis. Neque propter circumstantias nos pec-
catum sequenti tempore statutum est ut ter in anno comu-
nionem. et sacerdos quod die per omnes sacramen-
tales fuerat. post sub ti. de pacis osculo dictum
est. Quis autem specialiter introduxerit usum cantus
di hanc antiphonam ignorat. Nec autem antipho-
na apostolorum gaudium de Christi resurrectione signifi-
cat iuxta illud. Gaudium sunt discipuli viso do-
mino. et per gaudium mirabantur. Quod vero recipi-
canto in quibusdam ecclesiis cantatur. insinuat quod di-
scipuli resurrectionis gaudium sibi mutuo
nunciabant. Unde duo discipuli cum invenissent
agregatos undecim. et eos qui cum ipsis erant
dicentes. quod surrexit dominus vestre et apparuit si-
mon. narrabant que gesta erant in via et quomodo co-
gnoverunt eum in fractione panis. Camer et ab om-
nibus ut notetur unitas gaudij et quod omnibus di-
scipulis dominus apparuit. Est ergo primo gratia
actio iuxta illud. Eder pauperes et saturabun-
tur et laudabunt dominum. Proprie tamen
novissima oratio de qua infra dicitur post
communio dicitur.

De oratione novissima. et de ite missa est

Peracto comuni-
onis misterio pontifex seu sa-
cerdos osculatur altare inuens se
credere firmiter. et persistere his que circa sacrifi-

cū acta sūt. et puer⁹ ip̄m salutat. et deinde redit ad dextr⁹ cornu altaris significās q̄ i fine mōi p⁹ s̄r xpi mortē xpi p̄dicatō siue xps reditur⁹ ē ad iudeos q̄s iā rep̄bavit. tūc ei p̄uentet et reliq̄e isrl̄ saluē fiet
Eleuans māib⁹ vltimā orōez q̄ pprie postcōio vocat̄ exeq̄. an q̄ rogat et grās agit de sacramēti p̄ceptione dicens. collectas p̄ numero secretellaz **O**rat ei p̄bis q̄ ad hāc p̄mūōez eucharistie accesserunt **H**ecāt orō significat orōez capnis nr̄i ibū xpi. q̄ p nobis inēpellat q̄ndie apud p̄ez **S**ignificat et q̄ apli p⁹ ascēsiōez dñi i orōne p̄seuerauerūt **F**inis vō illi⁹ orōis vbi dī **P**er dñm nost̄z ibūz xps zc. significat q̄ aduocatū hēm⁹ i celo apud p̄ez **I**llō at̄ p̄siderādū ē q̄ sacerdos dicitur⁹ p⁹ p̄mūōez p̄mittit. dñs vobiscū. et orem⁹. Itās añ mediū altaris. deinde trāsiens ad dextr⁹ cornu altaris ibi p̄nūciat orōem. q̄ finita rediēs añ altaris mediū ibi dicit. p dñm. put̄ dicitū fuit sub n. de salutatiōe **C**irca qd̄ notādū ē q̄ dextrū cornu altaris significat ip̄m iudaicū. sinist̄z vō gētilē. p̄dicatō xpi et euāgelii ei⁹ i cepit a iudis et trāsiuit ad gētiles. et uey redire debz ad iudeos. ad qd̄ significādū sacerdos a dextro cornu altaris trāsit ad sinist̄z et ecōuerso **M**erito g⁹ postcōio. q̄ est q̄i finis misse dī in dextro cornu altaris. **Q**z vō altaris mediū rep̄nat fidē xpi et ip̄z deū i q̄z v̄tq̄z ip̄ls vniē. reducit. et finit. iō p do minū nost̄z zc. qd̄ ē q̄i finis p⁹ cōionis ibi dī. **I**p̄e et ē q̄ v̄tq̄z ip̄m ad se petēdū ducit et illuminat et iō dñs vobiscū ibidē dicit. p ip̄z et qd̄q̄ boni i orōe peti⁹ ip̄etram⁹. et iō ibidē p̄nūciat. orem⁹ **D**e b⁹ dicitū ē sub n. de mutatiōe sacerdotis. Et nota q̄ i sabbato. m̄. ip̄m mēsis sep̄ieb̄ dī postcō. o illa. p̄ficiat in nobis q̄s dñe tua sacramēta quod p̄tinent. ut q̄ nūc in

ip̄e gerim⁹. rez v̄tate capiam⁹ **E** vltiaz p̄re gre. exponens ita dī. **P**ostulat q̄ppe sacerdos vt cor̄p⁹ xpi quod sub ip̄e p̄ail et vini nūc gerit m̄ifesta v̄sione licet reuera ē. q̄n̄z capiat. q̄z uis n̄ ip̄babilis qd̄a exponat b⁹ lococarnis et sanguis v̄tate ip̄az eorūdey efficiētiā. i. p̄cōz remissiōz. **D**e hac et orōe dicitū ē lub. vii. p̄clia canonis sup̄ v̄bū m̄isteriū fidei **S**ane orōne finita itez ip̄m salutat dī. **D**ñs vobiscū **C**irca quod notādū est q̄ xpus p⁹ resurrexiōz bis legi discipulos salutasse dices **P**ax vobis. et iterū pax vobis. in signū duplicis pacis v̄icz p̄ctoris et eīm̄tatis q̄ h̄m p̄pbe. est pax sup̄ pacem. de q̄ dñs in q̄t̄aplis **P**acē relinq̄ vobis. pacē meā do vobis **H**ac duplicē pacem p̄duplex osculū sacerdos ih̄nuat cū v̄icz pus osculat miltz et postere⁹ altare **P**rima g⁹ salutatiō q̄ fit añ orōez significat b̄ndictiōne illā q̄m xps ascensur⁹ in celum legi dedisse discipulis suis **N**ā vt lucas p̄memorat eduxit eos foras in bethaniam. et eleuatis māib⁹ b̄ndixit eos. et cū b̄ndixisset recessit ab eis et ferebat in celū **U**nde post salutatiōem nouissimā. quam sacerdos orōe expleta facit ad populū que significat vitam eternam. dyaconus alta voce p̄nūciat **I**te missa est. rep̄sentans quod dicitū est ad aplōs **M**ichielus qui assumpt⁹ est a vobis in celū zc. **N**otādū ē at̄ q̄ missa trib⁹ mōis finit **P**rimo per ite missa ē. et b⁹ in solēmnitatib⁹ q̄ntēs cātur **T**e deum laudamus et **G**loria in excelsis deo. prout dicitur in p̄hemio. vii. partis quasi dicat **R**edite ad propria. quia missa seu oblata est deo hostia salutaris pro genere humano. prout t̄acum est in probemio b̄m⁹ p̄tis **A**elānūciat poplō q̄ missa seu preces sunt finite q̄niā statutū ē i p̄cilio aureliā. q̄ nullus

erire dicitur ecclesia donec annuntiatur sit per missam
 Item **Uel** est seculum. Item missa est. item post christum et
 sequimini ipsam. non est ei in hoc mundo status. sed ad
 prius per bona opera festinatio. quod leuius facere
 non possumus. quia missa est ad deum per preces placare
 dum hostia. per quam fracta sunt tataria et refect
 patris inuitus. **Dicēs** autem. item missa est. diri
 git vultum ad populum. quia ad eos quasi patres li
 centur. per monent dirigunt. et eis ad quasi monent
 dirigunt faciem repugnare solent. sic fit quod dicit
 dominus vobiscum. **Uel** orate fratres. putamus quod
 sub tunc. dicitur de sacerdotis. sed dicitur benedicere
 domino. **Uel** requiescat in pace. **Uel** oramus non statim
 sed ad populum. quia illi disticte non alloquitur. sed di
 rigit faciem ad orientem **Uel** mentem ad deum. **Di**
 cto autem. item missa est. clericus et populus gratulando rē
 det. **Deo** gratias. imitantes apostolos qui adorantes
 regressi sunt in hierusalem cum gaudio magno
 et erant in templo laudantes et benedicentes deum
Est ei putamus quod assensum. deo gratias. iniectione
 gratulatio **Uel** gratulatio. et bene **supra** est de ero.
 non sunt verba. sed sunt sensus. quoniam populus israel. ex per missam
 suam pharaonis et licentiam cyro de babilonia
 captiuitate ad hierusalem reuersus. gratias
 egit deo. sed et apostoli per ascensionem domini regressi
 sunt in hierusalem. benedicentes dominum. sic et nos **Uel**
 non benedictione accepta ad celestem patriam ibi
 mus ubi spiritus in gratiam actus. **Ipsi** quoque per
 dicantes. **Dice.** Gratias agite. sine intermissione
 orate. **Idem** etiam dicitur quod sacerdos incipit.
Gloria in excelsis deo. significat angelum annuncian
 tem pastoribus ineffabile gaudium de christi nati
 uitate. **Item** missa est. designat accessum pastorem
 ad locum natiuitatis christi. putamus dicitur in psalmo.
 vii. psalmus. **Chor.** respondens. deo gratias. respondet
 quod sicut in refert. ipsi pastores reuersi sunt
 glorificantes deum in omnibus qui viderant et audierant.
Secundo modo missa incipit per benedictionem domino
 vicis in festis diebus. et generaliter quoniam per missam
 canca leticie non dicitur. per quod populus ad gratiam
 iunctus actus. quia per omnia deum deo benedictum

et est **supra** dicitur apostolo. **Uel** de psalmo. **Uel** de benedictione tuum
 puerorum ubi dicitur benedictio patris et filii. **Et** re
 spondet deo gratias. quod ad gaudium apostolorum. dicitur
 quod per missam est refert. **De** bene dicitur prope finem in
 psalmo. vi. psalmus. **Et** populus deo gratias agendo ad per
 pna rediens significat discipulos cum gratia acti
 one per ascensionem domini in hierusalem reuerentes.
Circa bene dicitur quod in prima ecclesia cum missa
 hierusalem. missa sine populo celebrabatur claudibatur
 tur missa per benedictionem. quoniam homo populus erat presens
 quia alias nesciebat ille quoniam missa finita esse
 dicebatur. item missa est. **Quod** in perfectis diebus
 ministrum ut plurimum qui soli sine populo missas
 dicit. idem iuxta more antiquum illi diebus dicit.
 benedictionem. **In** solennitatibus vero quia tunc populus
 presens dicitur. item missa est. **Idem** tamen missa in
 na. domini in quibusdam locis claudit per benedictionem
 domino. eo quod saluatoris natiuitas dicitur in illa
 agitur. paucis ab angelo nuntiata est. pastoribus
 bene quia ministros ecclesie figurant. et preterea sepe quasi
 soli ministri illa presentes sunt. alia tamen ratio scri
 bitur in vii. psalmo sub tunc. dicitur adueniunt diebus quasi te
 iunior claudit missa per benedictionem. ad notam
 domini. quia domini spiritus benedictio sit. multo fortius bene
 tunc id facere debemus. **Significat** autem benedictionem
 idem quod benedictionem. dicitur in sub tunc. dicitur benedictionem
 dicitur. **Tercio** finit missa per requiescat in pace
 .i. missa per deum. et tunc respondet. **Amen.** fiat
Optat enim eis reges. **Rursus** finit missa fi
 ne modo significat. **Item** missa est. benedictionem liber
 tate quod dabit iustis in patria vero spiritus deum benedictum
Qualiter sacerdos humerum
pontificis osculatur

Acto ite missa
Dicitur sacerdos qui assistit episcopo ad alta
 re in quibusdam ecclesiis mensa altaris
 et armum dextrum pontificis osculatur. ostendens
 hunc illum esse pontificem. cui secundum legem figuram
 dextra armus separationis debebat de hostiis
 salutaribus et pacificis. **Hanc** per humerum
 exprimit principatus secundum illud prophetam. **fa**